

vaati niitä käyttävien ihmisten kouluttau-
mista, mitä näyttelyssä symboloivat paina-
jien ja latojien ammattikunnaltaan saamat
todistukset.

Näyttely ei kuitenkaan ole pelkkiä koneita
ja niiden käyttötaitoa. Kirjapainotekniikan
suurin merkitys on ollut tiedonvälityksel-
linen, ja seinille on kehystetty esimerkkejä
Mattiesenin painon kirjeenvaihdosta ja pain-
nateista. Kohta ovelta sisään tullessaan
tulija voi pysähtyä lukemaan tiiviin katsauk-
sen painon historiaan, joka on samalla koko
Tarton historiaa.

Kirjapainohistorian esittely kahvilassa on
enemmän kuin osuva ratkaisu: tarttolaiset
ovat kohta kaksisataa vuotta voineet lukea
painettuja sanomalehtiä kaupunkinsa kah-
viloissa, joista muutamatsat ovat nousseet kult-
tuurihistoriallisten klassikoiden joukkoon.

Timo Salminen

Mattieseni raamatukauplus, Café Wilde, Wilde Irish Pub, Vallikraavi 4, Tartto.

KIRJALLISUUTTA:

BROCKHAUS' CONVERSATIONS-LEXIKON. ALLGEMEINE DEUTSCHE REAL-ENCYKLOPÄ
DIE. 13. Auflage. 3. Band, Leipzig 1882. 10. Band, Leipzig 1885. 14. Band, Leipzig
1886. (Artikkelit Buchdruckerkunst; König, Friedrich; Schnellpresse.)
TALLINNA AJALUGU. Tallinn 1976.
TARTU AJALUGU. Tallinn 1980.
TARTU ÜLIKOOI AJALUGU II. 1798–1918. Tallinn 1982.

Työväen keskumuseo

Työväen keskusmuseo on Tampereelle
vuonna 1993 perustettu työväenperinteen ja
työn historian valtakunnallinen erikois-
museo. Museon tehtävänä on tallentaa, tut-
kia ja asettaa näytteille oman toimialansa
historiallisesti merkittävää aineistoa, jonka
kautta on mahdollista valaista työn teki-
joiden, työn ympäristön ja yhteiskunnallisten
tekijöiden kehitystä 1800-luvun alku-
puolelta lähtien. Lisäksi poliittisesti sitoutu-

maton Työväen keskusmuseo pyrkii an-
tamaan ohjausta ja jakamaan tietoa omaan
toimialaansa liittyvissä kysymyksissä kaikille
asiasta kiinnostuneille.

Työväen keskusmuseo Finlaysonin alu-
eella Tampereen keskustassa kertoo palk-
kатыöläisten elämäkulusta, työstä ja työn-
puutteesta, työympäristöistä ja myös siitä,
mitä tapahtui tehtaiden seinien ulko-
puolella. Museon 1100 neliometriin laajen-
tuneissa näyttelytiloissa käydään läpi
Suomen itsenäistymisen tapahtumat,
työväenlehdistön ja tamperelaisen ammatti-
yhdistysliikkeen vaiheet sekä valaistaan
maamme teollistumisen alkuaskeleita Fin-
laysonin tehtaan kautta. Museo tarjoaa run-
saasti nähtävää, esineitä, valokuvia, mul-
timediaa, elokuvaa ja lavastettuja tilanteita
menneiltä ajoilta.

Näyttelyssä *1917: Tavoitteena kansan valta*
kerrotaan, miten niin kutsuttu tavallinen
kansa katsoi maailman menoja kotimaastaan
suuriruhtinaskunnasta ja tempautui
mukaan tapahtumiin, jotka olivat saaneet
alkunsa kaukana täältä. Maailmansodan
herättämä poikkeustila syytti yhteiskunnal-
lisen roihun Venäjänmaan syrjäisessä kol-
kassa. Vuonna 1917 käsitteet isänmaa, it-
senäisyys ja vapaus olivat vielä tyhjiä tauluja,
joille monet pyrkivät kirjoittamaan omia
näkemyksiään. Kansa halusi mahdol-
lisuuden päästä osalliseksi päätöstentekoon
ja murtaa sääty-yhteiskunta; sen tavoitteena
oli kansan valta.

Ammattiosastojen vaiheita

Näyttely *Ammatillista yhteistoimintaa Tam-
pereella 100 vuotta* kertoo ammattiosastojen
yhteisistä tavoitteista ja toimintamuodoista
niiden perustamisesta aina tähän päivään
asti. Tampereella alkoi eri ammattialojen
välinen järjestöyhteistyö, kun Työväen yh-
distysten ja ammattiosastoin keskuskomitea
perustettiin vuonna 1898. Työväen yhteis-
toiminta oli hyvin monimuotoista. Se ulottui
työehtoihin ja -oloihin vaikuttamaan
pyrkivistä neuvotteluista joukkovoiman
näyttöihin, mielenosoituksiin ja lakkoihin
sekä myös toisaalta vapaa-ajanviettoon ja
sivistyselämään. Näyttelyssä luodaan kat-
saus valtakunnallisen ammattiyhdistysliik-

keen vaiheisiin tamperelaisesta näkökulmasta sekä poimitaan esille edellä mainittujen lisäksi muutamia muita tärkeitä yhteistyöaloja kuten kansainvälinen solidaarisuus, naisten aseman parantaminen ja sosiaalinen toiminta.

Teollistumisen läpimurto Tampereella

Näyttely *Finlaysonin Vanha tehdas ja Suomen teollistumisen läpimurto* on pystytetty alkuperäisen ilmeensä säilyttäneen Vanhan tehtaan vuonna 1850 rakennettuun osaan, tehdasrakennus 2:een. Teollisuushistoriallisessa näyttelyssä lähdetään liikkeelle 1800-luvun alkupuolen tuotantolaitosten esimuodoista, manufaktuurilaitoksista, joille uudet keksinnöt merkitsivät käsityöläismäisen tuotantotavan loppumista. Vuonna 1820 perustetulla Finlaysonin tehtaalla oli hallus-

saan uusiin eurooppalainen tietotaito, joka tuotti tarkoituksenmukaiset koneet ja laitteet ja myös rakennukset, jotka nostivat puuvillatehtaan teollisuuden uranuurtajaksi Suomessa. Näyttelyssä kartoitetaan teknisiä kysymyksiä teollisuushistorian valossa sekä Finlaysonin alueen rakennushistoriaa ja siellä nykyään tapahtuvaa restaurointia.

Ulla Jaskari

Kirjoittaja on Työväen keskusmuseon tutkija

Työväen keskusmuseo sijaitsee Tampereella Finlaysonin alueella osoitteessa Väinö Linnan aukio 5, 33500 Tampere
Museum on avoinna tiistaista sunnuntaihin klo 11–18.
Hinnat: aikuiset 15 mk, opiskelijat ja lapset 5 mk.
Puh. 03-2110 404
Telefax 03-2110 402
Sähköposti: info@tkm.fi
Internet: http://www.tkm.fi

AEL
.....

+
=

n. 3000 KOULUTUSTILAISUUTTA VUODESSA

n. 38000 OPISKELIJAA VUODESSA

n. 1300 KURSSI- JA SEMINAARINIMIKETTÄ VUODESSA

TEKNIIKAN TÄYDENNYSKOULUTTAJA SUOMESSA VUODESTA 1922

T A I T O K U R S S I T

VISIO-PÄIVÄT

INSKO-
SEMINAARIT

AEL KAARNATIE 4 00410 HELSINKI

PUH. (09) 530 71 FAKSI (09) 5663 278 www.ael.fi